

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

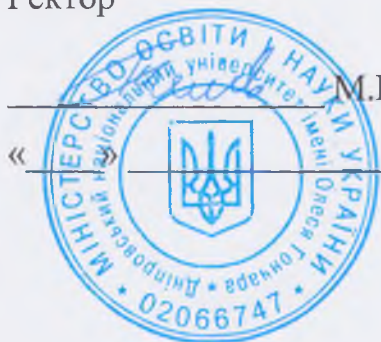
ЗАТВЕРДЖУЮ

УЗГОДЖЕНО

Ректор

Проректор

з науково-педагогічної роботи

М.В. Поляков

В.А. Куземко

« _____ » 20 ____ р.

« _____ » 20 ____ р.

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація відсутня
(Освітня програма – Страхування та управління ризиками)

Розглянуто на засіданні
вченої ради факультету економіки
«19» грудня 2018 р., протокол № 2

Голова вченої ради _____ (Гринько Т. В.)

Дніпро
2018

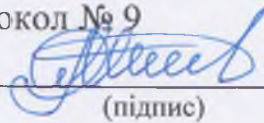
Укладачі програми:

1. Грабчук Оксана Миколаївна, завідувач кафедри фінансів;
2. Дучинська Ніна Іванівна, завідувач кафедри економічної теорії та маркетингу.

Програма ухвалена на засіданні кафедри фінансів:

«11» грудня 2018 р., протокол № 9

Завідувач кафедри

(підпис)

(Гребчук О. М.)
(прізвище та ініціали)

I ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Додаткове випробування – оцінювання підготовленості вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра, що проводиться у формі фахового випробування.

Додаткове вступне випробування складають вступники, які здобули освітній ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) за іншою спеціальністю (напрямом підготовки). Приймальна комісія університету допускає до участі у конкурсному відборі осіб, які за результатом додаткового вступного випробування отримали не менше 75 балів за шкалою від 0 до 100 балів, що відповідає оцінці «зараховано» за шкалою «зараховано»/«не зараховано».

Програма додаткового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування (Освітня програма – Страхування та управління ризиками) містить питання з таких навчальних дисциплін підготовки бакалавра:

1. Політична економія;
2. Мікроекономіка;
3. Макроекономіка;
4. Історія економіки та економічної думки

II ПЕРЕЛІК ТЕМ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИКА

1. Політична економія

Тема 1. Предмет і метод політичної економії. Виникнення та історичний процес розвитку політекономії. Предмет і методи політекономії. Економічні категорії. Економічні закони та їх види.

Тема 2. Економічні потреби і інтереси. Економічні потреби суспільства: їх суть та структура економічні інтереси.

Тема 3. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці. Поняття суспільного виробництва і його структура. Фактори виробництва. Крива виробничих можливостей. Економічна та соціальна ефективність суспільного виробництва. Результативні показники суспільного виробництва.

Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку. Сутність і типи економічних систем. Адміністративно-командна економічна система. Сучасна ринкова система. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Основні тенденції розвитку відносин власності в Україні за сучасних умов.

Тема 5. Товарна форма організації виробництва. Товар і гроші. Натуральне виробництво, його характерні риси та історичні рамки. Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини та умови виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості. Закон вартості, його сутність та функції. Теоретичні концепції виникнення і суті грошей. Сутність та функції грошей. Закони грошового обігу.

Тема 6. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення. Ринок, його сутність та функції. Моделі ринку. Конкуренція, її суть форми і види. Монополія в ринковій економіці. Види монополізму. Попит і пропозиція на ринку. Ринкова рівновага.

Тема 7. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток. Підприємство – первинна ланка економіки. Функції підприємства. Основні види підприємств в українській економіці. Кругооборот та оборот капіталу підприємства час і швидкість обороту капіталу. Основний і оборотний капітал. Амортизація. Витрати виробництва, їх суть та види. Економічні та бухгалтерські витрати. Прибуток, його суть та значення. Економічний, бухгалтерський та чистий прибуток.

Тема 8. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента. Суть і функції підприємництва види підприємницької діяльності. Розвиток підприємництва в українській економіці. Заробітна плата – категорія розвинутого товарного виробництва номінальна та реальна заробітна плата форми і системи заробітної плати. Позичковий капітал, його сутність і джерела. Позичковий процент. Банківська система в ринковій економіці. Сучасна банківська система України. Кредитна система. Кредит, сутність, функції, форми.

Тема 9. Фінансова система країни. Фінансова система країни та її структура. Державний бюджет та бюджетна система. Сутність та функції податків. Принципи оподаткування. Класифікація податків.

Тема 10. Суспільне відтворення і його основні форми. Зміст та види суспільного відтворення. Суспільний продукт та його структура. Циклічність як форма руху економіки. Економічний цикл та його фази. Види циклічних коливань в економіці.

Тема 11. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин. Суть і етапи розвитку світового господарства. Проблеми інтеграції економіки України в світове господарство.

2. Мікроекономіка

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки. Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Предмет та методологія мікроекономічного аналізу.

Тема 2. Теорія граничної корисності. Теорія поведінки споживача. Корисність в економічній теорії й проблема її виміру. Кардиналістська та ординалістська теорія корисності. Закон спадної граничної корисності блага.

Тема 3. Поведінка споживача. Криві байдужості та їх властивості. Гранична норма заміщення. Бюджетна лінія. Оптимальний вибір споживача. Умови оптимального споживчого вибору.

Тема 4. Попит, пропозиція, їх взаємодія. Попит, закон попиту. Аналіз зміни попиту та величини (обсягу) попиту. Пропозиція, закон пропозиції. Аналіз зміни пропозиції та величини (обсягу) пропозиції. Ринкова рівновага: визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Дефіцит і надлишок на однотоварному ринку. Еластичність попиту за ціною. Пагорбок доходу. Фактори еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту, еластичність попиту за доходом. Еластичність пропозиції. Фактори еластичності пропозиції.

Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства. Підприємство як суб'єкт ринку. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі. Виробнича функція та її властивості. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта та її властивості. Ізокоста. Рівновага виробника. Умови рівноваги виробника. Витрати підприємства та їх види. Витрати підприємства в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 6. Ринок досконалої конкуренції. Модель ринку досконалої конкуренції. Поведінка конкурентної фірми за умов зміни ринкової ситуації.

Тема 7. Монопольний ринок. Модель „чистої монополії”. Визначення ціни та обсягу виробництва на монопольному ринку.

Тема 8. Олігополія та монополістична конкуренція. Ринок монополістичної конкуренції. Основні ознаки олігополії. Особливості організації олігополістичного ринку.

Тема 9. Ринки факторів виробництва. Ринок факторів виробництва та його характеристика. Ринок праці. Індивідуальна пропозиція праці. Вибір

робітника щодо праці і дозвілля. Ринкова пропозиція праці. Взаємодія попиту і пропозиції на ринку праці й утворення заробітної плати.

3. Макроекономіка

Тема 1. Макроекономіка як наука. Макроекономіка як складова частина теоретичної економіки.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Вимірювання результатів економічної діяльності на макрорівні. Система національних рахунків (СНР) та методологічні принципи її побудови. Основні макроекономічні показники СНР. ВВП і методи його обчислення. Показник ВВП. Номінальний та реальний ВВП. Показники індексу цін та дефлятора ВВП. Розрахунок реального ВВП.

Тема 3. Економічна динаміка. Сутність та структура економічного циклу. Класифікація макропоказників відносно їхніх циклічних властивостей. Природний (потенційний) ВВП. Поняття ВВП-розриву. Види економічних циклів. Антициклічні заходи держави.

Тема 4. Ринок праці. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Природний рівень безробіття. Повна зайнятість та потенційний ВВП. Втрата ВВП внаслідок безробіття. Закон Оукена.

Тема 5. Інфляційний механізм. Інфляція, її суть, типи та форми прояву. Темпи інфляції в залежності від темпу зростання цін. Причини інфляції в ринковій економіці. Інфляція попиту. Інфляція витрат. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційні заходи держави.

Тема 6. Товарний ринок та економічна рівновага. Поняття сукупного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. Фактори сукупної пропозиції. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах. Модель «Сукупний попит – сукупна пропозиція» як базова модель макроекономічної рівноваги.

Тема 7. Споживання, заощадження, інвестиції. Функція споживання. Графік функції споживання. Функція заощадження. Графік функції заощадження. Інвестиції та їх роль в економіці. Мультиплікатор інвестицій. Відсоткова ставка як чинник інвестиційного попиту. Крива сукупного попиту на інвестиції. Вплив на інвестиційний попит чинників, що не пов'язані з доходом.

Тема 8. Сукупні витрати і ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методів «витрати-випуск» та «вилучення-ін'єкції». Рецесійний та інфляційний розриви, їх графічна та математична інтерпретація. Дискреційна та автоматична фіскальна політика.

Тема 9. Грошовий ринок. Попит на гроші. Пропозиція грошей. Механізм функціонування грошового ринку.

Тема 10. Зовнішньоекономічна діяльність. Грошово-кредитне регулювання економіки. Механізм зовнішньоекономічної політики. Платіжний баланс країни та його структура.

Тема 11. Економічне зростання і його чинники. Сутність та чинники економічного зростання. Типи економічного зростання.

4. Історія економіки та економічної думки

Тема 1. Економічне вчення меркантилізму. Історичні умови зародження і розвитку меркантилізму. Особливості предмету дослідження меркантилістів. Ранній меркантилізм та теорія грошового балансу. Пізній меркантилізм та теорія торгового балансу. Погляди меркантилістів на функції держави. Політика протекціонізму.

Тема 2. Економічне вчення фізіократів. Економічні погляди Ф.Кене. Економічна таблиця Ф.Кене.

Тема 3. Класична політична економія. Економічні передумови виникнення класичної політекономії. Методологія класичної політекономії. Розвиток економічного лібералізму класичною політекономією. Концепція «невидимої руки ринку» та ринкового саморегулювання.

Тема 4. Економічне вчення К. Маркса. Історичні та теоретичні передумови виникнення марксизму. Особливості методології Маркса. Основні теоретичні проблеми «Капіталу». Вплив вчення Маркса на подальший розвиток економічної теорії. Розвиток ідей Маркса в сучасній економічній науці.

Тема 5. Формування та суть неокласичної економічної теорії. Методологічні принципи маржиналізму. Розвиток мікроекономічного аналізу і теорії ринку. Особливості методології й теоретичного апарату неокласики. Особливості політичної доктрини неокласиків.

Тема 6. Зародження та особливості інституціоналізму. Розвиток інституціоналізму в США в кінці XIX – першій третині XX ст. Розвиток інституціоналізму після II світової війни.

Тема 7. Кейнсіанство: його сутність та еволюція. Економічне вчення Дж.М.Кейнса та кейнсіанська революція. Некейнсіанство. Некейнсіанські моделі економічного зростання. Економічні погляди посткейнсіанців.

Тема 8. Неоконсервативна критика кейнсіанства. Неолібералізм. Монетаризм, економіка пропозиції, школа раціональних очікувань. Економічні концепції європейського неолібералізму. Економічні та соціальні погляди Ф.Хайєка. Розвиток ідей неолібералізму в Німеччині.

Тема 9. Сучасний неоінституціоналізм та його особливості. Особливості методології нової інституціональної теорії. Використання та розвиток неокласичної методології. Використання мікроекономічного інструментарію в дослідженні неринкових явищ.

III ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни «Політекономія»

Основна

1. Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 9-те вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2014. – 710 с.
2. Політична економія: Підручник / За ред. Ніколенко Ю. В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632 с.
3. Федоренко В. Г. Політична економія: Підручник. – 2-ге вид. – К.: Алерта, 2015. – 487 с.

Додаткова

1. Бережная Н. И. Политическая экономия в структурно-логических схемах: уч. пособие / ХНЭУ. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2007. – 288 с.
2. Орехівський Г. А. Політекономія: навч. посіб. для студ. ВНЗ. – К.: Каравела, 2008. – 295 с.
3. Щетинін А. І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 480 с.

До навчальної дисципліни «Мікроекономіка»

Основна

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 2: Вступ до аналітичної економії. Мікроекономіка / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2013. – 437 с.
2. Базилевич В. Д. Мікроекономіка: Підручник / В. Д. Базилевич К. С. Базилевич, А. І. Ігнатюк, С. В. Слухай. – К.: Знання, 2007. – 677 с.
3. Ястремський О. І., Гриценко О. Г. Основи мікроекономіки: Підручник. – К.: Знання, 1998. – 714 с.

Додаткова

1. Федоренко В. Г. Макро- та мікроекономіка теоретичні аспекти: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко. – К.: Алерта, 2013. – 727 с.

До навчальної дисципліни «Макроекономіка»

Основна

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2013. – 723 с.
2. Базилевич В. Д. Макроекономіка: учебник / В. Д. Базилевич, Е. С. Базилевич, Л. А. Баластрик. – К.: Знання, 2015. – 694 с.
3. Панчишин С. М. Макроекономіка : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., що навч. за освіт.-проф. прогр. бакалавра з напрямку «Економіка та підприємництво» / С. М. Панчишин. – К.: Либідь, 2001. – 614 с.

4. Резнік Н. П. Макроекономіка: навчальний посібник для студентів ВНЗ / Н. П. Резнік, М. П. Талави́ря, О. В. Пащенко. – Київ: КиМУ, 2015. – 554 с.

5. Соболева О. П. Макроекономіка. Навчальний посібник / О. П. Соболева. – Харків: ХІБС УБС НБУ, 2013. – 158 с.

6. Солонінко К. С. Макроекономіка [текст]: навч. посіб. / К. С. Солонінко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 200 с.

Додаткова

1. Манків Г. Н. Макроекономіка : Підруч. для України / Г. Н. Манків, С. Панчишин. – К.: Основи, 2000. – 588 с.

2. Талави́ря М. П. Макроекономіка: навчальний посібник для студентів ВНЗ / М. П. Талави́ря, О. В. Пащенко. – К.: Лисенко М. М., 2012. – 551 с.

3. Федоренко В. Г. Макро- та мікроекономіка теоретичні аспекти: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко. – К.: Алерта, 2013. – 727 с.

До навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки»

Основна

1. Горбачевська О. В. Історія економіки та економічної думки у логічних схемах: навч. посібник / О. В. Горбачевська, М. І. Хмелярчук, А. В. Стасишин. – К.:УБС НБУ, 2013. – 526 с.

2. История экономических учений: учебник: В 2 ч. / под ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2015. – 583 с.

3. Кухар О. В. Історія економіки та економічної думки. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 328 с.

4. Мочерний С. В. Історія економічних вчень (сучасна економічна думка). Посібник/ С.В. Мочерний, М.В. Довженко. – Л.: «Новий світ-2000», 2015. – 488 с.

5. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.

Додаткова

1. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.

2. Тарасевич В. М. Історія економічних вчень. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 352 с.

3. Золотих І. Б. Історія економічних вчень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 186 с.

IV СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Кожний варіант фахового вступного випробування містить 20 тестових питань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування.

Варіант складається із питань на обрання вірної відповіді – до кожного питання надаються чотири варіанти відповіді, з яких вступник має обрати одну, зробивши відповідну позначку.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань

№ з/п	Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті
1	Питання на обрання вірної відповіді	4

- за темами навчальних дисциплін

№ з/п	Зміст питання	Кількість одиниць у варіанті
1	За темами навчальної дисципліни «Політекономія»	5
2	За темами навчальної дисципліни «Мікроекономіка»	5
3	За темами навчальної дисципліни «Макроекономіка»	5
4	За темами навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки»	5
	Усього	20

V КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту додаткового вступного випробування може набувати одного з двох значень:

максимального значення кількості балів – за вірної відповіді,

мінімального значення (0 балів) – за невірної відповіді.

Розподіл максимальної кількості балів за відповіді на завдання різної форми наведений у таблиці:

№ з/п	Форма завдання	Максимальне значення, кількість балів	Максимальна кількість балів, яка може бути набрана за виконання завдань певної форми
1	Питання на обрання вірної відповіді	5	$5 \cdot 20 = 100$
	Усього		100